

بریسکەى شمشیر

محەمەد فەریق حەسەن
(سەلیمانی)

ئیمە، شەوێكى بەرەو (سەنۆنى) هەلاتین، بەلام ئەوان پێش ئیمە لەوێ بوون. ئاوا كەوتینە داویان. ئیتر ئەوان، بە دەم قاقای پێكەنینەو، بە بەرچاوی دایك و باب و براكانمانەو، وەك نوقلی جەژن كچانى ئیزیدییان بەسەر خۆیاندا بەخشییەو. من بەر ئەبوو پەعد كەوتم. پاستتر وایە بلیم، ئەو منى هەلبژارد. ئەبوو پەعد چوارشانەیهكى پەشتالەى كەپوو پانە. پەنجەكانى ئەستور، پشتی دەستی بە مووی پەش و درێژ، باسكى ئەستور و ناوقەدى بارێك، پێدەچیت یاریى ئاسنى كردبێ. وەختى قسەم بۆ دەكات، پەنجەى ئاماژەى دەكات بە پەنجەى هەپەشە. خێرا خێرا بەروودا پایدەو هەشیئێ، دوینی شەو پێى گوتم:

(چاك گویم بۆ شل كە سەلما. من تۆم لە نێو دەیان سەبايادا هەلبژاردوو. تۆ ئیتر مولكى منیت. تۆ ئیتر نابێ لە خوین بترسى. تۆ دەبێ تێكەل بە ژيانى من بیت. من لە نێو شەپۆلى گەرمى خویندا سوور دەچمەو. سەرەتا، بۆ من خوین پەنگ و بۆنێكى نامۆى هەبوو، بەلام دواجار بەو پەنگ و بۆنە پاهاتم. سوورایى خوین لە سوورایى هیچ گولێك ناچیت، سەلما. من بەبێ ئەو سوورایى ژيانم لێ تال دەبێ. هەر ئەو پاهاتنەيشە هانم دەدات، درێژە بە جیهاد بدەم و خوینی كافران برپێژم. پەلەت نەبێ سەلما، با كاتى خۆى بیت، بەم شمشیرە، لەبەر چاوى خۆت، كافریك گۆشاوگۆش سەردەبەرم و هەوالەى دۆزەخى دەكەم. سەلما، دەزانى بۆچى

له پيش چاوى تۆ كافرىك سهرده بېرم؟ تا تۆى ناسك و نازدار سامت له خوښه ربوونى مروڤ بشكيت. ئيمه به زهبرى شمشير تا ئيره مان هيتاوه. خو دینه كونه كى تۆ نيه، كهس نازانى ههڤوته كانى چين، بۆيه هه رده بى به زهبرى شمشيريش پاريزگارى لى بكرت. ئيمه چهك و چۆلمان زۆره، سه لما. تانك، زړپوش، دژه فرۆكه، پاكيت، بۆمب، تۆپى دورهاويژ. هه مه رهنگ چهكى سووكيشمان هيه. نه مانه گشتيان پيوستن، به لام ئه م چهكانه ناتوان له رۆلى شمشير كه م بكه نه وه! تانك ده شيت ئيسكو پرووسكى كافران وردوخاش بكات، وهك بۆقى ژير پى فيل بيانپلېشينيته وه، به لام من، ده خوازم به ده ست و مه چهكى خۆم و به زهبرى شمشيرى خۆم، نه و بى دينا نه گوشا و گوش سهر بېرم، جا تۆى به ناز به خيوكراو ده زانى سهر بېرى گوشا و گوش چۆنه، سه لما؟ تۆ سهرى په نجه شايه تمانم كه! نه ئاوا، له م گوڤوه بۆ نه و گوڤ، نه مه ش به تيژايى شمشير جي به جى ده بى!

من شه و نه نستوم. سه رها، نه و نه يه شت، پاشان خۆم خه وم لى زيا. وا بروت له بيخه ويدا به دىلى ده مرم. نه بوو په عد تاكلايه نه ده دوى و پوى ده مېشى له منه. ناويه ناو په نجه كانى به سمىلى هه لپا چراو و به پدينه په شه دريژه كهيدا ده هينى، كه تال تال سپى تىكه وتوه. نه و به دوو چاوى په ش و دوو نه برۆى پانى په يوه سته وه، ورد ديقه تم ده دا. منيش خه والوو، شل شل گويم گرتوه. من ته نيا گۆهدارىكى ديلم. من نازانم په عد - ي كورى و دايكى په عد زيندوون، يان مردوو؟ نه گه ر له ژياندان، له كوښنده رى ده ژين؟ هه ر دايكى په عد ژنيتى، يان ژنى تريشى

هيه؟ نازانم. من ناتوانم نه م پرسيارانه لى بكه م. نه بوو په عد ده ستى تووكنى بۆ كه مه رى برد، خرژنى له شمشيره كهى هه لساند. منيش سه له ميمه وه. وه ختى ستوونى پايگرت، ده مى شمشير ده بريسكايه وه. نووكيشى چه قيبوه بنميچ. كاتى كرديه وه به كى لانه كهيدا گوتى:

(نه مه شمشيره شمشير، بۆ خه يار پاك كردن نيه!)

نه زى، نه و ماويه چاوم به بنميچى ژوره كه وه روو بوو. سه د خۆزگه م به ناشيرينترين بالنده. من نه گه ر بالدار بوومايه، له ميژ بوو فجووم كرده بوو. نه گه ر مشكيش بوومايه ده چوومه كونه وه، خۆم له قسه ي پوچ و له وه زه نى نه م ميرغه زه به له خو باييه ده دزييه وه. نه وه شم له و زانيوه كه من وهك كه نيزه نرخم له نرخى نه وانيتر به رزتره، چونكه من زمانى عه ره بى ده زانم. داواى هه رچيم لى بكات لى حالى ده بم. نه بوو په عد زۆرى گوت و من مه تم نه بوو.

نيتر نه ويش پشتى تى كردم، ده ركه لى ژوره كهى پيوه دا و كليلى له كونى كيلوون پۆكرد. سى جارن سووراندى و خرپه ده ركه لى له سه ر داخستم و لى دا پۆى. هه ر نه و پشت پى هه لكرد، خه يالتيك به ميشكى ماندوومدا هات. قۆلم هه لكرد. به ده ست و پلى له رزيوه وه، ژوره كه م پشكنى. كۆلكه ده رپه فيزيكم دۆزييه وه، چه ندى هه ولم له گه ل دا، به كونى كيلوونى ده ركه كه دا نه چوو. داواى تاويك گه ران و پشكنين كه له به ريكم بۆ ده ربازيوون دۆزييه وه. من نيتر له م ساته وه له جارن به ئوميدترم! ترووسكاييه ك له ناخدا هه لبووه. من ده توانم به ئاسانى له وديوى حه وشه بم! له وئيشه وه بۆ

دنیای بهرین. بۆ منی به که نیزه کراوی دیل، چی له وه خۆشتره؟ ده زانی چۆن؟ تاکیکی په نجه ره کهم ئالا کرد. هه تا هیزم تیدا بوو دوو شیشی ستوونی که تیبه کهیم له یه کدی دور خسته وه. وهختی تا قیم کرده وه، سه رمی پیدا ده چوو. دواى ئه وهى خۆم هینا و برد، زۆری نه خایاند ئاودیوی حه وشه بووم. ماوه یه که سه رسام به ده ور به ری خۆمدا سوورامه وه و چاوم گێرا، ئه و جا باله کانم کرده وه. پر به سینهم هه وای ده ره وه م هه لده مژی. یه که به خۆم بازم ده دا. وه که ماخۆلانگرتوو ده هاتم و ده چووم. کونوکه له به ری ئه و حه وشه و پراقه م ده پشکنی. له نیو چیمه نه که دا پان ده بوومه وه. سه گ چۆن له ناو به فردا خۆی ده تلینتته وه، ئاوا له ناو ئه و سه وزاییه فینکه دا، نه جاریک و نه دووان، نه ده، سه ره و خوار و سه ره و ژوور خۆم تلانده وه. کزه یه کی فینکی شادیهین له جهسته و ده روونم که را. له هه ناسه یه که دا دیمه نی باخه که ی خۆمان هاته وه پیش چاو. هه لووژه ی مزر. هه نجیری په شی ده نگ گه وه، هه نجیری په شی ده نک ورد. زه یتوونی ده نک ورد. زه یتوونی کالاماتای ده نک گه وه. زه یتوونی مه غریبی و... له چۆمه چه که ی دامینیشه وه کناچه ی پۆری ده مه و ئیواران ده گه یشته بهر بای گویم. وهختیک به خۆم زانی چاوه کانم ته پر بوون. به پشتی ده ستم دوو دلۆپ فرمیسکی گه رمم سپی. هه لسه مه وه. چۆن هاتبوومه ده ری، ئاوه هاش چوومه وه ژووری. له دواى هه ولدانی زۆر، شیشه کانی په نجه ره که م وه که خۆیان لێ کرده وه. چوومه بهر ئاوینه که، بیخه وی په نگى کالانه ی چاوه په شه کانه ی تاریک کردبوو. خه میکی گران به رۆکی گرتم. ئاخه من، وه که له ناکاو

فریدراییتمه نیو شه وه زه نگه وه، ده ور به ری خۆم نابینم. من نه شاره زام. پیوستیم به چه ند پۆژیک، یان زیاتره تا بهرچاوم پۆشن ده بیته وه، به لکوو ئاشنایه که، هاوده ردیک ده دۆزمه وه جیی متمانه بیته، پیکه وه مشووری خۆمان بخۆین و بزفرین. ئه مرۆ ئه وه شم زانی که په نجه ره هه ر بۆ پۆشنای و هه واگۆرکئ نییه. ده شیت بیته به ده رگه و ده روازه. په نجه ره یه کی ئاسنینه به سه وز بۆیه کراو، مه تر و نیو به مه تر. ئاوایه. له هه ر گۆشه یه کی ئه م ژووره دا بم، خه یاللم هه ر لای ئه م په نجه ره سه وزه یه که ده مباته ناو حه وشه یه کی به چیمه ن سه وز، دالیتیکى چه ری سه ر گه راج، پیزیک سنه وه به ری به رز هه لچوو، جۆلانه یه کی ئاسنی به سپی بۆیه کراوی ژه نگرتوو. پیش په عد، خیزانیکى کریستیان لیره ژیاون، ئه وانیش وه که ئیمه ی ئیزیدییان لێ قه وماوه. بۆ پێی دوور، من پیوستیم به جووتیک کاله ی تۆکه مه یه، چه ند تۆردوویه که نان، دوو سه بوتل ئاف و... چیی تریش؟ هۆشم لای باب و دایک و برا و خوشکه کانمه. چییان لێ کردن؟ کوپه یان بردن؟ خودی هیچ ئۆلئ حالی به حالی ئۆلی مه نه بی. هه ر بیانی ئۆلی مه یان ئه نفال نه کردوو. هاوزمانی خۆشمان چه ندان جار شانازیان به ئه نفال ی باب و باپیرانه وه کردوو. وای خودی! ژماره هه یه چه ند به ئازاره! په نگه (۷۴) ی په ش به ئازارترینیان بی. (۷۴) فه رمانی قه کردن. عوسمانی، هه ر پاشایه کی به والی به غدا، یان مووسل دامه زانده بی، کاری هه ره له پیشی ئه وه بووه به زه به ری هیز باپیرانم قه تیبخات. ئه گه ر قایل نه بوون خاشه بریان کات! ئای! ژنبوون چه ند سه خته؟ ژنبوون، ئیمه ده کات به نیچیر.

به له ته مروؤف. من، ئیستا په عد فرمانم پئ ده دات، (سهلما، وهختی ده گه پیمه وه بۆ مال، تۆ ده بیئ به دهم زه رده خه نه وه به پیرمه وه بییت. ناخر من به گهر د و ئاره قه وه، ماندوو، برسی و چلکن، له غه زای کافران ده گه پیمه وه. ژن، بۆ ئه وه خولقاوه، کاتیک پیاو گه پرایه وه مال، له ئامیزیدا پشوو بدات. من، بۆ خزمه تی پیاو ئه فریتراوه. پیاو حه زی له کامه خواردنه، بۆی ئاماده بکات و به دهم خه نده وه بیخاته به رده سستی. من، ده بیئ بۆ خاوه نی، خۆی پرازینتیه وه و خۆی بۆنخۆش بکات! حالئ بووی سه لما؟)

مالئ ئیمه حه وشه و بانئیکی چند گه وه ری هه بوو؟ مئگه لئیک، ده یان مریشک، مراوی و قاز له حه وشه که ماندا بوون. من ئازاد بووم. دراوسئ و ده وریه ر که سی خۆم بوون. کیزه کانیا ن ده سته خۆشکم بوون. به ئاره زووی خۆم ده گه پام. من به هیوا بووم له زانکوئی مووسل وه ریگیریم. من، کام جلک جوانه، ئه وه یانم ده پۆشی. ئیستاش، له ژووریکی سئ به چواردام. ده رگه م له سه ر داخراوه. له په نجه ره وه ئاسمان ده بینم. هئشتا ئه و جلکانه م له به ردايه، که پئوه ی هه لاتم و پئوه ی به دیل گیرام. ئیستا، من وه ک که سم نه بیئ وایه.

په نکه هه بن به سه رهاتم بزائن، لئ ئه سته مه له پازی دلّم تئبگه ن. ته نیام و ده رگه شم له سه ر داخراوه، که چی وا هه ست ده کم به له شکرئیک نئیرینه ی چاوسوور دۆرپیچ کراوم. پالپالئینیا نه کامیا ن له پئشدا دووخوئینه که ی بکاته وه و سووارم بیئ. مروؤفی به داعش بوو، قسه شی له گه لدا ناکرئیت. به رد نه رم بیئ ئه و نه رم نا بیئ. ئاسمان بگۆرئ ئه و ناگۆرئ. ئه بوو

په عدی مئشک به ردین، به من ناگۆرئیت. ئه دی بۆچی گوتوو یانه، هه موو شتئیک به تئپه پینی کات گۆرانی به سه ردا دئیت. به ردیش، جا که ی؟ تۆ بلئیی ئه بوو په عد به زه یی بجوولئ؟ دلئ به ردینی نه رم بیئ؟ پۆژئیک سواری ماشینه که ی خۆیم بکات، له کوئوه هئناو میان بمباته وه بۆ ئه وئ و ده سستی له ده ستم بیئته وه. نا، په رجووی وه ها پرونادات. باشترا وایه هه تا زوه مشووری چاره نووسی خۆم بخۆم. بۆ ئه وه ی شئیت نه بم و ته واو له نگه رم تئکنه چئیت، وا چاکه پئوه ندیم له گه ل خوئیدا نه پچرئیت. خو من هه ر جه سته م نا، پۆحیشم زیندانئیه. ئا، پۆحیشم خودئیی من.. خودئ، شه به قی ده سستی دوعا به رز و پان ده که مه وه.. پوو ده که مه پووگه ی خۆر.. به دل لئیت ده پارئمه وه.. ئای، من چند ماندووی ده روونم.. تۆ بلئیی خه لکی ئه م دنیا یه خه می ئیمه ومانان بخۆن؟ به سه رهاتی ئیمه یان له بیر بیئ؟ وا دیاره من بۆ بنمیچه که قسان ده که م. ئا، پووم له بنمیچه که یه. چاوانم قورس بوون.. چاوانم.. قورس.. بوون.. چا.. وا.. نم.. قورس.. بوون. خودئ.. خو.. دئیی من.

سلئمانی - ۱۱ ی ۸ ی ۲۰۲۲